

Licensjakt på liten och fri

Fem länsstyrelser beslöt om jakt på sammanlagt 48 vargar. Jakten stoppades i tre län efter

Licensjakten överklagades – här redogörs för processen steg för steg

BESLUT I FEM LÄN OM JAKT PÅ 48 VARGAR

10 och 11 november 2015: Länsstyrelserna i Dalarnas, Gävleborgs, Värmlands, Västmanlands och Örebro län beslöt om licensjakt på varg under perioden 2 januari till och med 15 februari 2016. Sammanlagt omfattade beslutet jakt på 46 vargar i sju revir. Besluten utökades 1 februari med två vargar i Gävleborgs län.

ÖVERKLAGANDEN OCH INHIBITION I FLERA TUNOR

16 december: Svenska Rovdjursföreningen överklagade tillsammans med Svenska Naturskyddsföreningen och WWF samtliga beslut om licensjakt till Naturvårdsverket.

18 december: Naturvårdsverket avlog naturskyddsorganisationernas överklaganden.

18 december: Äntligen kom avgörandet i frågan om rätten för föreningar att överklaga jaktbeslut i domstol. Högsta förvaltningsdomstolen upphävde överklagandeförbudet och slog fast att vi kan överklaga jaktbeslut i domstol.

22 december: Svenska Rovdjursföreningen överklagade tillsammans med Svenska Naturskyddsföreningen och WWF till förvaltningsrätterna i Falun, Karlstad och Uppsala samtliga beslut om licensjakt. Samtidigt begärde vi att jakten skulle inhiberas i avvaktan på att domstolen avgjort frågan.

28 och 29 december: Samtliga förvaltningsrätter meddelade att de inhiberar licensjakten i avvaktan på slutlig prövning av våra överklaganden.

29 och 30 december: Berörda länsstyrelser och Svenska Jägareförbundet överklagade förvaltningsrätternas beslut att inhibera licensjakten till kammarrätterna.

29 december: Kammarrätten i Sundsvall upphävde förvaltningsrättens beslut om inhibition i Dalarna och Gävleborg. Detta innebär att licensjakten i Dalarna och Gävleborg kunde genomföras.

30 december: Kammarrätten i Göteborg beviljade inte länsstyrelserna i Värmland och Örebro samt Svenska Jägareförbundet prövningstillstånd för deras överklagan av inhibitionsbeslutet i förvaltningsdomstolen. Detta innebär att licensjakten i dessa län stoppades till vidare. Även inhibitionen av licensjakten i Västmanland bestod, efter att Kammarrätten i Stockholm avslagit överklagandena samma dag.

30 december: SRF och naturskyddsorgani-

sationerna överklagade tillsammans Kammarrätten i Sundsvalls beslut att häva inhibitionen av licensjakten i Dalarna och Gävleborg till Högsta förvaltningsdomstolen. Även länsstyrelserna och jaktorganisationer överklagade.

18 januari 2016: Högsta förvaltningsdomstolen beslöt att inte ge prövningstillstånd för några överklaganden om inhibitionsbesluten. Därmed hamnade fokus återigen på förvaltningsrätterna, där prövningen av sakfrågan fortsatte.

12 februari: Dom i vårt överklagande om länsstyrelserna i Värmland och Örebro kom från Förvaltningsrätten i Karlstad som upphävde länsstyrelsernas beslut om licensjakt i dessa län. Grunden för förvaltningsrättens dom var att beslutet om licensjakt på varg i dessa fall inte är förenliga med det strikta skydd av vargstammen som följer av EU-direktiv och svensk lagstiftning.

I skrivande stund har inte Förvaltningsrätten i Falun behandlat överklagandet om licensjakten i Dalarna och Gävleborg. Vi vet heller ännu inte om domen från Förvaltningsrätten i Karlstad kommer att överklagas till kammarrätten.

JAKTEN STARTADE I TVÅ LÄN

2 januari 2016: Licensjakten i Dalarna och Gävleborg startade då Högsta förvaltningsdomstolen ännu inte prövat vårt överklagande. Jakten omfattade ett revir med åtta vargar i Dalarna och ett revir med sex vargar i Gävleborg.

9 januari: Samtliga sex vargar i Gävleborg hade skjutits.

20 januari: Licensjakten i Dalarna avslutades efter att sju av åtta vargar hade skjutits.

1 februari: Jaktbeslutet utökades med två vargar i Gävleborg.

Läs mer detaljerat om den genomförda jakten på sidan intill.

BRISTER I BÅDE ARTSKYDD OCH ÄNDAMÅL

De grunder vi från naturskyddsintresset har för våra överklaganden är:

- Vargstammen i Sverige är sårbar i rödlistan, fridlyst enligt artskyddsförordningen och åtnjuter ett strikt skydd enligt EU:s Art- och habitatdirektiv. Ändå har länsstyrelserna fattat beslut om en omfattande licensjakt.

- Länsstyrelserna har motiverat sina beslut med att det är nödvändigt att "minska koncentrationen av varg i de delar av landet där den är som störst, för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning". Länsstyrelserna har inte visat att omfattningen av licensjakten är proportionerlig mot den eventuella nyttan som de angivit i besluten. De har inte heller visat att licensjakt är ett effektivt sätt att uppnå målen de angivit.

Tidigare domar (bl.a. kammarrättsdomen om 2013 års licensjakt) har visat att länsstyrelserna är på hal is när de beslutar om licensjakt. Vi behöver antagligen fler prejudicerande domar för att få en bättre ordning på svensk rovdjurspolitik.

KENTH NAUCLÉR

dlyst vargstam i år igen

att naturskyddsorganisationernas överklaganden fått rätt. 14 vargar sköts i två län.

Inriktningen för de två länen med licensjakt var att tömma utvalda revir

I Gävleborgs län beslutade länsstyrelsen den 10 november 2015 om licensjakt efter högst sex vargar i reviret Åmot/Ockelbo. Länsstyrelsen skrev i beslutet att reviret sedan flera år haft en historik av skador orsakade av varg och att vargarna under flera års tid i perioder uppvisat ett oönskat beteende.

I mars 2015 hade länsstyrelsen beviljat skyddsjakt på föräldraparet i reviret, men ingen varg sköts under denna skyddsjakt på grund av dåliga spårförhållanden. I oktober 2015 beviljades en skyddsjakt i Järbo och Jädersfors till följd av angrepp på nötkreatur, men ingen varg sköts.

Vidare skrev länsstyrelsen i licensjaksbeslutet att det i reviret, enligt Viltskadecenters statusrapport från inventeringssäsongen 2014/15, inte fanns några genetiskt värdefulla vargar. Detta kan dock diskuteras (se vidare här bredvid).

Den 1 februari beslutade länsstyrelsen att utöka tilldelningen för licensjakten med två vargar. Detta eftersom DNA-analyser och spårningar visade att ytterligare vargar med härkomst i Åmot/Ockelbo-reviret fanns kvar i området. Den 6 februari sköts en av dessa vargar. Samma datum meddelade länsstyrelsen att de sex först skjutna vargarna i Gävleborg var föräldraparet och fyra avkomor hemmhörande i Åmot/Ockelbo. Två tikar och en hane var årsvalpar, resterande var vuxna vargar (två hanar och en tik). En vuxen hanvarg sköts den 5 januari. De tre årsvalparna sköts den 8 januari och två vuxna vargar sköts dagen därpå, den 9 januari. Vargen som sköts den 6 februari var en hane.

IDALARNAS LÄN fattade länsstyrelsen den 18 december 2015 beslut om licensjakt efter vargarna i det s.k. Lövsjöreviret. Enligt beslutet fick högst åtta vargar skjutas och om färre vargar kunde konstateras inom reviret, skulle det faktiska antalet gälla.

Den 5 januari ändrade länsstyrelsen

jaktområdesgränsen i söder, efter att det konstaterats att en varg från Lövsjöreviret uppehöll sig strax utanför jaktområdet och att den hade gjort det under en längre tid. Därför utökades jaktområdet för att säkerställa att alla vargar från reviret dödades, vilket var syftet med jakten.

Den 8 januari beslutade länsstyrelsen att minska jaktområdet i norra delen, för att minska risken för att andra vargar än de jakten avsåg skulle skjutas. Detta förändrades av att andra vargar konstaterades röra sig norr om och inom tidigare jaktområde.

I början av januari sköts sju vargar som bedömdes tillhöra Lövsjöreviret. Ytterligare en varg spårades därefter inom jaktområdet, men DNA-prov visade att den inte var besläktad med vargarna från Lövsjöreviret. Länsstyrelsen avlyste då jakten, vars syfte – att ta bort Lövsjöreviret – hade uppnåtts.

Av de sju vargar som sköts i Dalarna var sex hanar (fyra årsvalpar och två vuxna) och en vuxen tik. En årsvalp sköts jaktens första dag, 2 januari. De tre vuxna vargarna, inklusive föräldraparet, sköts 3 januari. Tre dagar senare, 6 januari, sköts två årsvalpar och den sista årsvalpen sköts dagen därpå, 7 januari.

Den 1 februari meddelade länsstyrelsen i Dalarna att Viltskadecenter konstaterat att samtliga skjutna vargar i Dalarna hade samma DNA och att de alltså alla tillhörde Lövsjöreviret.

ALLA VARGAR SOM skjutits under licensjakten besiktigas av respektive länsstyrelse. Skytten får behålla skinnet, och den flådda kroppen skickas till SVA, där en obduktion genomförs för att fastställa hälsostatus, ålder m.m. DNA-prover skickas till Viltskadecenter för bestämning av ursprung.

LINA RICKLUND

(Källor: SVA, berörda länsstyrelser)

Bakgrundsbild: Vargar på Klarälvens is.

Foto: Rosie Peters

Jakt på vargfamilj med östliga gener

Som framgår här intill beslöt i november Länsstyrelsen i Gävleborg om licensjakt på varg i reviret Åmot/Ockelbo.

Modertiken i reviret Åmot/Ockelbo var barnbarn – en så kallad F2-a – till ”Kynna-hannen” i Hedmark, Norge. Han var en av de två östliga immigranter som kom in i Skandinavien hösten 2006. Alla valpar i Åmot/Ockelbo-reviret bar därmed på östliga gener. Detta blev officiellt känt efter inventeringarna säsongen 2013-14. Modertikens genuppsättning innehöll alltså en fjärdedel östliga gener. Sådana vargar har hittills inte officiellt klassats som genetiskt ”värdefulla”. Man har nöjt sig med att säga att de ”tillhört den skandinaviska vargstammen”, eftersom de fötts inom Skandinavien.

Vid tidpunkten för beslutet visste man på länsstyrelsen både att vargarna i reviret, utom förädrahannen, bar på östliga gener och att Naturvårdsverket var på gång att ge sådana ”östliga ättlingar” ett ökat skydd mot skyddsjakt. I början av oktober 2015 hade Naturvårdsverket meddelat att man fått regeringsuppdrag att dels utreda frågan om hur gynnsam bevarandestatus ska uppnås för vargpopulationen, dels att öka skyddet för öst-ättlingar i samband med skyddsjakt. Att öka skyddet i samband med licensjakt ingick dock inte i detta nya uppdrag (!).

MAN KAN FRÅGA sig hur man ska tolka det faktum att länsstyrelsen i Gävleborg under nämnda förutsättningar ändå fattade beslut om licensjakt i reviret Åmot/Ockelbo. Det hade länge kommit klagomål från boende att vargar i reviret rört sig nära bebyggelse och även på annat sätt visat ett oönskat beteende. Det uppges från flera håll att stämningen mot traktens vargar varit starkt uppskruvad.

I mars 2015 beslöt länsstyrelsen (Gävleborg) om skyddsjakt på två individer, men ingen blev skjuten. En noggrann genomgång av alla vargobsar i reviret under hela 2015 gav inget stöd för att vargarna varit närgångna. Totalt sett var endast en mycket liten del av obsarna kvalitetsssäkrade.

Sedan alla de tillåtna sex vargarna skjutits avlystes licensjakten i Gävleborg den 9 januari. Den 12 januari konstaterades dock att ytterligare två vargar rörde sig i reviret. Länsstyrelsen beslöt att licensjakten skulle återupptas. Endast den ena vargen blev skjuten.

Vi har inga uppgifter om att fler vargar med östliga gener blivit skjutna under licensjakten 2016.

TRYGGVE HEDTJÄRN